

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Sžo/103/2014
Identifikačné číslo spisu:	1013200241
Dátum vydania rozhodnutia:	23.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Kováčová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1013200241.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: V., bytom O. XXX, t.č. vo výkone trestu v ÚVTOS a ÚVV, Mierové námestie 1, Ilava, proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, Kancelária Žilina, Národná 34, Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu sp. zn. 2N 3396/12 zo dňa 19.12.2012, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Sp 12/2013-37 z 02.09.2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Sp 12/2013-37 z 2. septembra 2014 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 5Sp 12/2013-37 z 02.09.2014 odmietol odvolanie navrhovateľa proti napadnutému rozhodnutiu Centra právnej pomoci, kancelária Žilina (ďalej aj „CPP“) sp. zn. 2N 3396/12 z 19.12.2012 vzhľadom k preukázanému oneskorenému podaniu opravného prostriedku navrhovateľom, nakoľko napadnuté rozhodnutie bolo navrhovateľom prevzaté 28.12.2012, odvolanie bolo doručené krajskému súdu až 11.2.2013.

Proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom uviedol, že podstata práva na spravodlivý proces spočíva v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde a v povinnosti súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby uplatneným právam bola poskytnutá ochrana v medziach zákonov. Žiadal, aby bolo rozhodnuté na základe predložených dôkazov.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že v plnom rozsahu súhlasí s napadnutým rozhodnutím krajského súdu a vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnuté rozhodnutie a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť a to vzhľadom k nedostatočnému zisteniu stavu a právneho vyhodnoteniu okolností podstatných pre záver o zmeškaní lehoty na podanie odvolania.

V správnom súdnictve súdy konanú na základe návrhov, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Základným poslaním správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní (čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky); ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím, či postupom orgánu verejnej správy ukrátená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia. Zároveň je treba zdôrazniť, že nakoľko procesná úprava súdneho prieskumu rozhodnutí orgánu verejnej správy uskutočňuje spôsobom upraveným v Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (správne súdnictvo), s primeraným použitím všeobecných ustanovení občianskeho súdneho poriadku, je účastník povinný dbať o to, aby jeho podania obsahovali zákonom predpísané náležitosti a aby v konaní boli dodržané zákonom stanovené lehoty.

V prejednávanej veci bolo úlohou krajského súdu na základe odvolania navrhovateľa preskúmať rozhodnutie Centra právnej pomoci, kancelária Žilina sp. zn. 2N 3396/12 z 19.12.2012, ktorým navrhovateľovi nebol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci. V písomnom vyhotovení rozhodnutia prevzatého navrhovateľom dňa 28.12.2012 bol poučený že: „Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Bratislave. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané v lehote na orgáne, ktorý rozhodnutie vydal“.

V podaní doručenom krajskému súdu dňa 11.02.2013 navrhovateľ uviedol, že v prílohe zasiela list v ktorom sa odvolal v termíne proti rozhodnutiu Centra právnej pomoci. Na čl. 6 súdneho spisu je založená obálka, ktorou bola dňa 03.01.2013 na podacej pošte Dolná Maríková pod č. RS 68 191 562 6 SK navrhovateľom podaná zásielka adresovaná: Krajský súd v Bratislave, Bratislava, 840 05. Podľa oznámenia vyznačeného na rube obálky pošta Bratislava 45 bola zásielka dňa 15.01.2013 vrátená navrhovateľovi s poznámkou „adresát je neznámy“. Nie je dôvod spochybňovať, že predmetná zásielka obsahovala podanie založené na čl. 3 súdneho spisu, odvolanie proti priloženému rozhodnutiu CPP z 19.12.2012, datované dňa 03.01.2013.

Krajský súd odvolanie navrhovateľa odmietol, nakoľko ho vyhodnotil ako oneskorene podané vzhľadom k tomu, že navrhovateľ prevzal rozhodnutie Centra právnej pomoci dňa 28.12.2012 a odvolanie proti uvedenému rozhodnutiu bolo podľa prezenčnej pečiatky doručené konajúcemu súdu dňa 11.02.2013.

Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) každému priznáva právo domáhať sa ustanoveným postupom svojich práv na súde alebo na inom orgáne Slovenskej republiky a odsek 2 tohto ustanovenia zaručuje tomu, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, obrátiť sa na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia. Ústavný súd vo svojej

judikatúre uvádza, že súčasťou obsahu práva podľa čl. 46 ods. 1 je nielen právo každého domáhať sa svojho práva na súde alebo na inom orgáne Slovenskej republiky, ale aj právo byť účastníkom konania, v ktorom sa rozhoduje o jeho právach a povinnostiach. Z toho vyplýva, že každý má ústavné právo byť účastníkom konania, v ktorom sa rozhoduje o jeho právach a povinnostiach, lebo inak v ňom nemôže chrániť svoje práva a právom chránené záujmy.

Procesným právom účastníka konania odzrkadľujúcim aj jeho právo na spravodlivý súdny proces je právo urobiť procesný úkon. Procesný úkon účastníka predstavuje prejav vôle účastníka urobený voči súdu, ktorý má procesnoprávnu relevanciu, teda smeruje k uplatneniu procesného práva či k splneniu procesnej povinnosti, prípadne k zmene či zániku procesných práv a povinností. V procesnom práve platí generálne pravidlo, že každý úkon účastníka súd posudzuje podľa jeho obsahu, aj keď je takýto úkon nesprávne označený. Súd je povinný sa s takto urobeným úkonom vysporiadať nielen čo do jeho obsahu, ale dôsledne zväžiť aj všetky okolnosti týkajúce sa tvrdenia či spochybnenia toho, že úkon bol urobený v zákonom stanovenej lehote.

Podľa § 250m zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku

(1) Konanie sa začína na návrh, ktorým je opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu.

(2) Návrh sa podáva na príslušnom súde v lehote tridsiatich dní od doručenia rozhodnutia, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje niečo iné. Návrh je podaný včas aj vtedy, ak bol podaný v lehote na orgáne, ktorý vydal rozhodnutie. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o opravnom prostriedku alebo ak obsahuje nesprávne poučenie, možno ho napadnúť do šiestich mesiacov od jeho doručenia.

Podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní pomoci osobám v materiálnej núdzi

Centrum rozhodne o žiadosti do 30 dní od doručenia žiadosti, ktorá spĺňa náležitosti podľa odseku 1; túto lehotu nemožno predĺžiť. Proti rozhodnutiu, ktorým sa priznáva nárok na poskytnutie právnej pomoci, nie je možné podať opravný prostriedok. Ak centrum rozhodne, že nárok na poskytnutie právnej pomoci nepriznáva, možno v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia podať prostredníctvom centra odvolanie na príslušný krajský súd, o čom centrum žiadateľa náležite poučí v odôvodnení rozhodnutia.

Z obsahu predloženého súdneho spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že navrhovateľ proti rozhodnutiu Centra právnej pomoci sp. zn. 2N 3396/12 z 19.12.2012, prevzatého dňa 28.12.2012 podal odvolanie odovzdané na poštovú prepravu dňa 06.02.2013. Adresát bol neúplne označený, dodacou poštou bol označený ako neznámy a podanie bolo vrátené navrhovateľovi. Navrhovateľ opätovne zaslal podanie, doručené krajskému súdu dňa 11.02.2013, v ktorom objasnil, že prvé podanie sa mu pre nedostatočnú adresu vrátilo späť. V tomto podaní žiadal o prešetrenie rozhodnutia odporcu.

Krajský súd z obsahu predmetného podania mohol zistiť, že navrhovateľ podal odvolanie proti rozhodnutiu odporcu v zákonom stanovenej lehote, napriek tomu sa vyhodnotením tejto skutočnosti nezaoberal, ale podané „odvolanie“ s dátumom doručenia 11.02.2013 predčasne a bez akéhokoľvek právneho vyhodnotenia listín obsiahnutých v súdnom spise vyhodnotil ako oneskorene podané.

Takýto postup Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za spochybňujúci zákonnosť a vecnú správnosť rozhodnutia krajského súdu, v konečnom dôsledku vedúci k porušeniu práva navrhovateľa na spravodlivý proces (§ 157 ods. 2 posledná veta OSP v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta OSP), čo je zákonný dôvod na zrušenie súdneho rozhodnutia. V ďalšom konaní bude preto povinnosťou krajského súdu predovšetkým opätovne vec prejednať, vysporiadať sa so všetkými podaniami navrhovateľa preukazujúcimi včasnosť podania odvolania, v intenciách platnej judikatúry najvyššieho a ústavného súdu a vydať rozhodnutie, ktoré bude spĺňať všetky náležitosti požadované v § 157 OSP, a ktoré bude aj riadne odôvodnené. Bez ohľadu na to, kto zaviniť, že zásielka podaná na poštovú prepravu dňa 03.01.2013 obsahovala neúplnú adresu (na čo navrhovateľa mohla upozorniť napr. aj pracovníčka pošty) a následne bola vrátená poštou ako zásielka určená pre neznámeho adresáta, nie je možné z toho automaticky vyvodiť záver o zmeškaní lehoty na podanie odvolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací z uvedených dôvodov napadnuté uznesenie krajského súdu podľa § 250ja ods. 2 OSP a § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.